

לוח כרונולוגי השוואתי

גיאורגיה – ארץ ישראל

ערך בן-ציון יהושע

לפני הספירה

שנים	גיאורגיה	יהודים וארץ ישראל
2000-מאה 4	שבטים חיתיים מהגרים מאסיה הקטנה (מקור אשורי ויווני)	733: גלות אשור. מסורת: גולי אשור הובאו לקווקז
612-549	חלק מממלכת מדי 645: כורש מייסד הקיסרות האחמנית	598: גלות בבל. 586: חורבן הבית. 539: הכרזת כורש.
מאה 4	368: הכיבוש הפרסי כיבוש אלכסנדר הגדול ותחילת ההלניזם קשרים עם רומא.	331: אלכסנדר עובר את א"י בדרכו למצרים. התקופה ההלניסטית בא"י
מאה 3	הפרתים (254 לפה"ס-224 לספירה) כובשים את הקווקז	התקופה התלמית בא"י
מאה 2	כיבוש גיאורגיה ע"י ממלכת פונטוס (אסיה הקטנה) שושלת פרסית	התקופה הסלוקית בא"י. 167: מרד החשמונאים. 153: בית חשמונאי
מאה 1	מלכות רומא	הורדוס (4-73). טיגראנס נכדו של הורדוס מלך בארמניה. שבויים יהודים רבים מובאים לארמניה
	כארתאליס-אביה האגדי של האומה הגיאורגית	

לאחר הספירה

מאה 1		10-30 מרד היהודים בבבל, קירני וקפריסין. מלכי בית חדיאב מקבלים את היהדות 70: חורבן בית שני
מאות 2-3		132: מרד בר-כוכבא. ר' עקיבא מגייס צבא יהודי בקווקז
מאה 3, 4, 5		324: נישול היהודים ע"י הנוצרים 330-640 ביזנטיון 360: יוליאנוס מבקש להקים את ביהמ"ק
311	המלך מיראן מקבל את הנצרות מידי נינה הקדושה	
מאה 5	המלך וחטאנג גורגסלי כובש את טביליסי מידי הפרסים ומקים את הכנסיה הג. ועוקר את הדת אמגושית הפרסית. 455 מייסד את טביליסי	
533	מערב ג' בחסות ביזנטית. מזרח ג' בחסות פרסית	614: הכיבוש הפרסי של א"י

מאות 6-8	התפוררות ג' לנסיכויות	
643-645	כיבוש ערבי. האמירים ישבו בטביליסי	637-640: הערבים כובשים את ירושלים וא"י
מאה 8	הכוזרים שבטים טורקיים משתלטים על הקווקז. מאמצים את הדת היהודית. בולמים את הערבים מפני חדירה לאירופה.	
826	המלך אשאט מבית באגארט הארמני מגרש את האמיר מטביליסי. הארון אל ראשיד מכיר בו	
מאה 10	בית באגארט הארמני משיב לג' את חירותה הכוזרים יורדים ממעמד, לאחר שכבשו את עירק ואת פרס ונטמעים בשבטים רוסיים ואוקראינים.	
978	ממלכת אבאסגיה בחסות ביזנטית. באגארט ה-3	
1027-1072	באגארט 4 מנהיג אורח חיים ביזנטי	
1064-1072	פלישות סלג'וקיות	1071 הסלג'וקים כובשים את ירושלים
1090-1125	המלך דויד ה-3- המחדש, הבונה – החזיר את עצמאותה וכוחה. בטביליסי יושבים גם קראים.	1099-1291 הצלבנים בא"י
1156-1184	גיאורגי ה-3 מכניע את הפיאודלים	1187 צלאח א-דין מנצח את הצלבנים בקרני חיטין ועולה על ירושלים.
1122	טיביליסי שבה להיות בירת גיאורגיה	1160-1517: התקופה הממלוכית
1184-1223	המלכה תמר וגיאורגי ה-4 מחזירים לג' את תור הזהב המדיני והתרבותי	שוטה רוסטולי בעל 'עוטה עור הנמר' מוצא מקלט במנזר המצלבה בירושלים
1234	חורבן ג' על ידי המונגולים. גיאורגיה וסלית של המונגולים	
מאות 13-14	הג' לוקחים חלק במלחמות המונגולים 1272: מרקו פולו מוצא קומץ יהודים בטביליסי.	מאה 14: המוות השחור באירופה. התעוררות אנטישמית.
1299-1346	1328: 27 משפחות יהודיות נמסרות כ'עבדות האוצר' לראש הכנסייה. יהודים נמכרים כעבדים.	
1386	תימור לנג מחריב את טביליסי וחלקים מג'	
מאות 15-18	תחת לחץ שתי מעצמות מוסלמיות: טורקיה ופרס. ג' מתפצלת ל-3 מלכויות נפרדות. וסליות של מלך פרס. טביליסי בירת KARTLI טביליסי בשליטה פרסית	
1639-1723	1748: EREKLI 2 מסלק את הפרסים ומאחד את ממלכות קארטלי וקאחטי	
1783	ארקלי ה-2 מולך תחת חסות רוסית	
1795	הפרסים מחריבים את טביליסי	

1799-1878	גיאורגי ה-13 מוותר על מלכותו לטובת הצאר פאול ה-1. ג' והנסיכויות שלה מאבדות את עצמאותן לרוסיה. הכנסייה הג' מסופחת לרוסית 1835: 20,000 יהודים בגרוזיה. הגירה של אשכנזים לגרוזיה. מתחת בין עדתי. 1872: שחרור העבדים היהודים 1878: עלילת דם על יהודי קוטאסי.	1799: נפוליאון כובש חלקים מא"י 1832-1840: הכיבוש המצרי של א"י 1840- המעצמות מחזירות לטורקים את א"י במחיר הקפיטולציות
1905	מרד האיכרים. דוכאה על-ידי רוסיה. סטלין פעיל בולשוויקי	
		2.11.1917: הצהרת בלפור 11.12.1917: הגנרל אלנבי בשערי ירושלים
1918	כיבוש גרמני-טורקי	שוויון זכויות ליהודים
1919	כיבוש בריטי. עצמאות ג'.	
1921	הצבא האדום כובש את ג'	
1924	דיכוי המרד בסובייטים	
1922-1936	ג' חלק מרפובליקה טרנסקווקזית	
1936-1991	רפובליקה סובייטית	1936-1939: מאורעות א"י 1939-1945: מלחה"ע ה-2 והשואה 1948: הכרזת המדינה ומלחמת העצמאות 1967: איחוד ירושלים והתעוררות יהודי הקווקז
1972	יהודי ג' בראש המאבק לעלייה.	פתיחת שערי העלייה 1973: מלחמת יום הכיפורים
9.4.89	טבח של מפגינים ע"י הצבא האדום, בשיא המאבק האזרחי לעצמאות, 20 בני-אדם נרצחו (מרביתם נשים צעירות) ועשרות נפצעו. האירוע כונה "הטרגדיה של 9 באפריל", והיה אבן דרך במאבק הגיאורגי לעצמאות.	
1990	מלחמת אזרחים בניצוחו של הנשיא גמסחורדיה. בתים נהרסו במרכז טביליסי	
28.10.1990	לראשונה בחירות רב-מפלגתיות	
9.4.1991	גיאורגיה הכריזה על עצמאותה והקימה את הרפובליקה של גיאורגיה	
26 במאי 1991	נבחר זוויאד גמסחורדיה לנשיאה הראשון של גיאורגיה העצמאית.	
-11.1990	ד"ר זוויאד, נשיא המועצה העליונה של הרפובליקה של גיאורגיה (הפרלמנט של גיאורגיה). גמסחורדיה לא הצליח להתמודד עם הבעיות הכלכליות והאתניות של גיאורגיה,	
22 בדצמבר 1991	גמסחורדיה הודח בהפיכה צבאית, שכללה מאבק פוליטי בין תומכי	

	גמסחורדיה, שכונו "זוויאדיסטים" ובין תומכי הנשיא שתפס את מקומו של גמסחורדיה, אדוארד שוורדנדזה, וכן מאבק בין הממשל המרכזי ובין שלושה חבלים בדלנים, שביקשו לפרוש מגיאורגיה - אבחזיה, דרום אוסטיה ואג'ריה. המלחמה נמשכה עד שנת 1995 והסתיימה בתבוסת הזוויאדיסטים.	
	מלחמת אזרחים באבחזיה בסיוע רוסי. הגיאורגים מובסים. רבע מיליון פליטים גיאורגים מגורשים לטביליסי	1993
	הודח שוורדנדזה (שנבחר בבחירות דמוקרטיות ב-1995 וב-2000) באירוע שכונו "מהפכת הוורדים", והיה בעיקרו מחאה עממית. העלו לשלטון באופן זמני את הנשיאה נינו בורג'נדזה, אך לאחר קיום בחירות דמוקרטיות נבחר לנשיא מיכאיל סאקשווילי, שעשה רפורמות בצבא וניסה להשליט מרות במחוזות הבדלניים.	2003
	חילופי אש במחוזות הבדלניים. החרפת היחסים עם רוסיה, שסייעה לבדלנים בדרום אוסטיה ובאבחזיה.	2004
	כוחות גיאורגיים מנסים להשתלט על דרום אוסטיה	7.8.2008
	תקיפות אוויריות של הצבא הרוסי על מטרות צבאיות. פלישה רוסית לגיאורגיה. 115,000 גיאורגים בורחים מהאזורים הבדלניים. כוונה לערער את משטרו הפרו-מערבי של סאקשווילי.	8.8.2008
1	בעקבות הפלישה פרשה גיאורגיה מחברותה בחבר המדינות.	17.8.2009

אחרי הספירה